

Samhällsekonomisk värdering

För att bedöma vilka nätinvesteringar som bör genomföras använder sig både Svenska Kraftnät och Nordel av en metod där den nordiska samhällsekonomiska nyttan för en viss nätförstärkning ställs mot investeringskostnaden. Metoden bygger på en analys av hur ett antal nyttovärdesparametrar förändras som följd av en given nätförstärkning. Dessa parametrar utgör sammantaget den samhällsekonomiska nyttan så som Nordel definierar den.

Nyttovärdena beräknas i form av årsmedelvärden vilka sedan summeras till ett nuvärde med tillämplig kalkyltid och kalkylränta. Nyttovärdena i beräkningen kan redovisas för olika områden och länder men den analys som ligger till grund för svenska investeringar och de investeringar som rekommenderas i Nordels systemutvecklingsplaner utgår från den sammanlagda nordiska nyttan.

Svenska Kraftnät beaktar i sina beslut den nordiska nyttan i investeringar i utlandsförbindelser eller i investeringar i egna stamnätet som påverkar den nordiska elmarknaden.

- Marknadsnytta

Beräkningen av nyttovärdet för hela den nordiska elmarknaden genomförs i en energimodell som bl.a. tar hänsyn till olika förhållanden när det gäller tillgång på vattenkraft. Nyttovärdet beräknas utifrån de förändringar i producentnytta, konsumentnytta och kapacitetsintäkter som uppstår när nätet mellan två områden förstärks. Nyttan för konsumenter sjunker i områden med överskott när överföringskapaciteten ökar till områden med underskott till följd av att priserna i medeltal ökar samtidigt som nytta för producenterna ökar av samma skäl.

- Minskad risk för effektbrist

Det ekonomiska värdet av att risken för effektbrist minskar om nätet till ett område förstärks beräknas i en annan modell.

- Minskade elektriska förluster

Förändringar i de genomsnittliga elektriska förlusterna som uppstår till följd av en nätförstärkning.

- Minskad risk för energiransonering

Värdet av minskad risk för energiransonering är endast tillämpligt i speciella fall men fås från de beräkningar som görs i energimodellen.

- Handel med reglerkraft och systemtjänster

Ingen etablerad metod för att beräkna nyttovärdena från ökad handel med kortsiktig reglerkraft och andra typer av systemtjänster finns i dag. Värdet av detta har hittills bedömts som relativt lågt jämfört med övriga nyttovärden. Detta kommer troligen att ändras framöver då det sannolikt finns betydande nyttovärden kopplade till regleringen av variationer i vindkraftsproduktion.

- Reducerad marknadsmakt

Nyttovärdet av att risken för marknadsrisk minskar när överföringskapaciteten mellan två områden ökar kvantifieras inte i ekonomiska termer i dag.